ธว1149

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2524 ที่ศึกษาอยู่ในกรุงเทพมหานคร ในโรงเรียนรัฐบาล สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 46,603 คน

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ขนาดตัวอย่างใช้ตารางสถิติในระดับความเชื่อมั่น 95% (α = .05) ได้จำนวนตัวอย่างทั้งหมด 397 คน (ดูตารางหน้า 41).

2. การเลือกตัวอย่างใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากจำนวนห้องเรียนทั้งหมด 1,069 ห้อง สุ่มห้องเรียนจำนวน 10 ห้อง ห้องหนึ่งประมาณ 45 คน เพราะฉะนั้นจะได้นักเรียนทั้งสิ้นประมาณ 450 คน โดยสุ่มห้องเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร และชานเมืองในอัตราส่วน 4 : 1

ตารางที่ 1 จำนวนนักเรียนและโรงเรียนที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง

โรงเรียน	จำนวน	หมายเหตุ
1. ราชวินิตมัธยม	45	ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. วัดเบญจมบพิตร	45	"
3. สุรศักดิ์มนตรี	45	"
4. วัดประดู่ในทรงธรรม	45	"
5. โยธินบูรณะ	45	"
6. บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี)	45	"
7. สตรีวิทยา	45	"
8. บางปะกอกวิทยาคม	45	"
9. สารวิทยา	45	ฝ่านเมือง
10. เบญจมราชานุสรณ์	45	"
รวม	450	

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ซึ่งมีวิธีการสร้างดังนี้คือ อาศัยแนวความคิดจากการชมละครโทรทัศน์ การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร หนังสือ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์

แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล ใช้คำถามแบบปรนัยชนิดให้เลือกตอบ (Multiple Choice) สำหรับถามองค์ประกอบต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวนักเรียน พื้นฐานการศึกษาของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย และลักษณะการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนบุตรของบิดามารดา มีทั้งหมด 10 ข้อ

แบบสอบถามลักษณะการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนบุตรของบิดามารดาใช้ของ อรนุช หลิมประเสริฐ[1] คือการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตยและแบบเข้มงวดกวดขัน มีค่าความเชื่อมั่น 0.8788 และ 0.8535 ตามลำดับ แบบสอบถามแต่ละลักษณะมีจำนวนคำถาม 20 คำถาม 2 ลักษณะ รวม 40 คำถาม เรียงลำดับเป็น 2 ตอน ดังนี้

ข้อ 1 - 20 เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย

ข้อ 21 - 40 เป็นข้อความเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน ถ้าคะแนนรวมตอนใดมากกว่าก็จะถือว่านักเรียนได้รับการเลี้ยงดูและอบรมแบบนั้น

ตอนที่ 2 อิทธิพลทางจริยธรรมจากสื่อละครโทรทัศน์เป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยใช้ "วิธีการพฤติกรรมวิกฤติ" (The Critical Incident Technique) ของฟลานาแกน[2]

---

[1]อรนุช หลิมประเสริฐ, "การศึกษาเปรียบเทียบเด็กในเมืองและชนบทเกี่ยวกับพัฒนาการของสังกัปในเรื่องการอนุรักษ์ความยาวและปริมาตรกับการอบรมเลี้ยงดู" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520), หน้า 90 - 91.

[2]J.C.Flanagan, "The Critical Incident Technique" The Psychological Bulletin 51 : 354 - 355 (July, 1954)

I 15838092

(Flanagan) คือให้ผู้ตอบแบบสอบถามเขียนเหตุการณ์ที่เขาประทับใจในด้านคีลธรรมจากละครโทรทัศน์ที่เขาชม (Critical Incident) ทั้งในด้านดีและไม่ดีมีทั้งหมด 9 ข้อ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นที่จะเป็นแนวทางในการปรับปรุงละครโทรทัศน์ ใช้คำถามแบบปรนัยชนิดให้เลือกตอบ ซึ่งมีทั้งคำถามปลายปิดและปลายเปิด มีทั้งหมด 7 ข้อ

จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 ฉบับ เพื่อหาข้อบกพร่อง พร้อมทั้งแก้ไขข้อบกพร่องและข้อความต่าง ๆ ให้เหมาะสม และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ทำให้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นถูกต้องสมบูรณ์ในการนำไปใช้จริงต่อไป

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย อาจแบ่งได้ดังต่อไปนี้ คือ

ก. ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่พื้นฐานการศึกษาของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย ลักษณะการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนบุตรของบิดามารดา โดยจัดขอบเขตดังนี้

1. พื้นฐานการศึกษาของบิดามารดา จัดเป็น 4 ระดับ คือ

1.1 มัธยมศึกษา

1.2 อาชีวศึกษา

1.3 ปริญญาตรี

1.4 สูงกว่าปริญญาตรี

2. ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว ดูจากอาชีพของบิดามารดา แยกเป็น 5 ประเภท คือ

2.1 ทำงานเอกชน (เช่น บริษัท ห้างร้าน หรือธุรกิจส่วนตัว)

2.2 ทำงานราชการ หรือรัฐวิสาหกิจ (เป็นลูกจ้าง ข้าราชการ หรือพนักงาน)

2.3 ค้าขาย

2.4 รับจ้าง

2.5 อื่น ๆ (ระบุ).....

3. สภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน แยกเป็น 2 ประเภท คือ

3.1 อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร

3.2 อยู่นอกเขตกรุงเทพมหานคร หรือชานเมือง

4. ลักษณะการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนบุตรของบิดามารดา แยกเป็น 2 ลักษณะ โดยจะให้ข้อความเกี่ยวกับการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนบุตรของบิดามารดาทั้ง 2 ลักษณะ คือ

4.1 การอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย หมายถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนรู้สึกว่าพ่อแม่ให้ความรัก ความอบอุ่น ตนได้รับการปฏิบัติด้วยความยุติธรรม มีเหตุผล มีอิสระที่จะ

แสดงความคิดเห็น และได้รับการยอมรับนับถือความสามารถให้ความร่วมมือในเรื่องต่าง ๆ ที่ต้องการคำแนะนำช่วยเหลือ

4.2 การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวดกวดขัน หมายถึงวิธีการอบรมเลี้ยงดูที่นักเรียนรู้สึกว่าพ่อแม่ไม่ให้อิสระเท่าที่ควร ตนไม่อาจจะกระทำในสิ่งที่คิดและตัดสินใจได้อย่างอิสระ ต้องอยู่ภายใต้ระเบียบข้อบังคับ หรือข้อตกลงที่กำหนดให้ เช่น ในด้านการเข้าสังคม การแต่งกาย การคบเพื่อน ฯลฯ โดยที่พ่อแม่ยึดเอาความพอใจของตนเป็นสำคัญ

ข. <u>ตัวแปรตาม</u> (Dependent Variables) ได้แก่อิทธิพลทางจริยธรรมจากสื่อละครโทรทัศน์ใน 10 หัวข้อ เรียงลำดับดังนี้คือ

- ความรับผิดชอบ
- ความซื่อสัตย์สุจริต
- ความมีเหตุมีผล
- ความกตัญญูกตเวที
- ความมีระเบียบวินัย
- ความเสียสละ
- ความสามัคคี
- การประหยัด
- ความยุติธรรม
- ความอุตสาหะ
- อื่น ๆ

การพิจารณาเลือกและเรียงลำดับความสำคัญของลักษณะทางจริยธรรม 10 ข้อนี้ ผู้วิจัยได้นำมาจากผลการพิจารณาตัดสินเลือกคุณลักษณะจริยธรรมที่เห็นว่าสำคัญมากของผู้ทรงคุณวุฒิที่สนใจเกี่ยวกับจริยธรรมของเยาวชนไทย จำนวน 26 ท่าน เช่น ม.จ.หญิงพูนพิศมัย ดิศกุล,

ศาสตราจารย์สัญญา ธรรมศักดิ์, ท่านปัญญานันทภิกขุ, ดร.ปุ่ย โรจนบุรานนท์, พระครูพิศาล-ธรรมโกศล (แพร เยื่อไม้) เป็นต้น ซึ่งสุรพล นาควานิช ได้ส่งแบบสอบถามเพื่อสำรวจไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิเหล่านั้นพิจารณาตัดสินเลือกและจัดลำดับความสำคัญ[1]

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลนี้ ใช้วิธีให้กรอกแบบสอบถามที่ได้เตรียมไว้เรียบร้อยแล้ว โดยผู้วิจัยและ/หรือผู้ช่วยผู้วิจัยนำไปส่งเอง (Self-administered questionnaire) เข้าไปแนะนำตัวแจ้งความจำนงให้ทราบ ขอความร่วมมือในการกรอกแบบสอบถาม อธิบายวิธีกรอกแบบสอบถามอย่างละเอียดถี่ถ้วน และรอเก็บคำตอบเลย

จุดดีของวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีนี้คือ เป็นการควบคุมสภาวะการณ์ให้คล้ายคลึงกัน เพราะผู้ตอบต้องตอบข้อความที่เหมือนกันและแบบฟอร์มเดียวกัน ได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในเวลาใกล้เคียงกัน โดยเฉพาะแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งใช้ "วิธีการพฤติกรรมวิกฤติ" (The Critical Incident Technique) การให้เวลาจำกัดทำให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความคิดเห็นจริง ๆ เพราะผู้ตอบไม่มีเวลาตรึกตรองนาน จึงไม่มีโอกาสที่จะปรุงแต่งเรื่องราวหรือข้อความให้เกินไปจากความรู้สึกที่แท้จริงได้ และทำให้ได้แบบสอบถามคืนครบถ้วนทุกฉบับ

การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยตรวจทานเอง โดยตรวจว่าผู้ตอบได้กรอกรายละเอียดส่วนบุคคลครบทุกรายการ และตอบแบบสอบถามครบทุกข้อหรือไม่ ถ้าแบบสอบถามใดคำตอบไม่สมบูรณ์ก็คัดออก ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุด

---

[1] สุรพล นาควานิช, "การศึกษาพฤติกรรมทางจริยธรรม...," หน้า 154 - 155.

กรรมวิธีทางข้อมูล

1. การจำแนกข้อมูลตอนที่ 2 ซึ่งใช้ "วิธีการพฤติกรรมวิกฤติ" (The Critical Incident Technique) จะจำแนกประเภทของกลุ่มจริยธรรมโดยยึดเส้นใต้คำหลัก (Key Word) ที่เป็นตัวพฤติกรรม แล้วไปเปิดภาคผนวก ข ว่าเข้าจริยธรรมข้อใด ถ้าไม่เข้าข้อใดก็ให้ปัดเป็นเรื่องอื่น ๆ

2. แปลงข้อมูลในแบบสอบถามออกเป็นรหัส

3. นำข้อมูลที่เข้ารหัส และจัดเป็นหมวดหมู่แล้วเจาะลงในบัตรคอมพิวเตอร์

4. ส่งข้อมูลเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) ของศูนย์คอมพิวเตอร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5. ตีความข้อมูลที่เครื่องวิเคราะห์ออกมาแล้ว เพื่อจัดทำรายงานและสรุปผลการวิเคราะห์นั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมด จะใช้เครื่องจักรสมองกลหรือคอมพิวเตอร์ทำการประมวลผลข้อมูล โดยแบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังนี้

ก. แบบเชิงพรรณนา (Descriptive Method) โดยคำนวณหาค่าร้อยละ (percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลส่วนบุคคล และสถานภาพการแสดงความคิดเห็น

ข. การทดสอบสมมุติฐาน (Hypothesis Testing) โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ คือ ไค - สแควร์ (Chi-square) สำหรับทดสอบสมมุติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระได้แก่พื้นฐานการศึกษาของบิดามารดา ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว สภาพแวดล้อมของที่อยู่อาศัย ลักษณะการเลี้ยงดูและอบรมสั่งสอนบุตรของบิดามารดา กับตัวแปรตาม ได้แก่อิทธิพลทางจริยธรรมจากสื่อละครโทรทัศน์

Sample Size for Specified Confidence Limits and Precision[1]

When Sampling Attributes in Percent

A.2 Confidence Interval

(π = 0.5)[a]

Size of Population (N)	Sample Size(n) for Procision(e) of ±1%	±2%	±3%	±4%	±5%	±10%
500	b	b	b	b	222	83
1,000	b	b	b	385	286	91
1,500	b	b	638	441+	316	94
2,000	b	b	714	476	333	95
2,500	b	1,250	796	500	345	96
3,000	b	1,364	811	517	353	97
3,500	b	1,458	843	530	359	97
4,000	b	1,538	870	541	364	98
4,500	b	1,607	891	549	367	98
5,000	b	1,667	909	556	370	98
6,000	b	1,765	938	566	375	98
7,000	b	1,842	959	574	378	99
8,000	b	1,905	976	580	381	99
9,000	b	1,957	989	584	383	99
10,000	5,000	2,000	1,000	588	385	99
15,000	6,000	2,143	1,034	600	390	99
20,000	6,667	2,222	1,053	606	392	100
25,000	7,143	2,273	1,064	610	394	100
50,000	8,333	2,318	1,087	617	397	100
100,000	9,091	2,439	1,099	621	398	100
- ∞	10,000	2,500	1,111	625	400	100

[a]Formula for sample size when population proportion is

$$n = \frac{z^2 \pi (1-\pi)^2 N}{z^2 \pi (1-\pi)^2 + Ne^2}$$

This table assumes $\pi = 0.5$, $z = 2$:

$$n = \frac{2^2 (0.5)^2 N}{2^2 (0.5)^2 + Ne^2} = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

[b]In these cases the assumption of normal approximation is poor, and the formula does not apply

---

[1] วิเชียร เกตุสิงห์, เอกสารประกอบการเรียนวิชาการวางรูปแบบและการวิเคราะห์ในการวิจัยเชิงสำรวจ, ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2524.